

Theater Rotterdam Meerjarenbeleidsplan 2021 – 2024

**“Het theater ligt
in de stad en
de stad ligt in
de wereld en de
wanden zijn van
huid”**

- Marianne van Kerkhoven

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Profiel Theater Rotterdam	4
2.1 Missie	
2.2 Visie	
3. Makershuis Theater Rotterdam	5
3.1 Onze makers en hun producties	
3.2 Versterking dramaturgische functie	
4. Productiehuis Theater Rotterdam	13
4.1 Onze positie	
4.2 Partnerschap met Maas theater en dans	
5. Programmering	15
6. Publiek & Interactie	17
6.1 Duurzame verbinding met publiek	
6.2 Interactie - Educatie	
6.3 Publiek - Marketing & Communicatie	
7. Geografische spreiding	19
8. Innovatie	20
9. Organisatie en bedrijfsvoering	21

1. Inleiding

Terugblik

In Theater Rotterdam (TR) bundelden het RO Theater, de Rotterdamse Schouwburg en het Productiehuis Rotterdam in 2017 hun krachten. Een huis van twaalf eigenzinnige makers met grote ambities. We hebben ervaren dat het niet evident is om met zoveel makers onder één en hetzelfde dak een herkenbaar profiel te ontwikkelen. We zijn ons er bewust van geworden dat de diversiteit van Rotterdam zich nog niet voldoende weerspiegelt in onze makers, in onze werking en in ons personeel.

Het idee en de reden achter de fusie - de meerwaarde van het theater maken, theater presenteren én talent ontwikkelen in één toonaangevend huis - staat nog steeds overeind en blijft de ruggengraat van onze organisatie. We nemen een sleutelpositie in in de Rotterdamse culturele sector en in de keten van talentontwikkeling. We hebben geleerd over onze organisatie, onze artistieke werking en onze worteling in de stad. Dat willen we vertalen in dit beleidsplan 2021-2024.

Terugkijkend op de afgelopen jaren is er veel kwaliteit en innovatie waar we trots op kunnen zijn. Zoals de baanbrekende voorstellingen van de kernmakers, Erik Whien en Boogaardt/VanderSchoot. Nieuwe makers kregen de kans zich te ontwikkelen in het Productiehuis Theater Rotterdam (PTR), een nieuwe generatie makers komt daaruit voort. Voorstellingen en programma's die we toonden sloten aan bij belangrijke maatschappelijke debatten, zoals *In Europa* en *In Suriname*. De familievoorstellingen van Pieter Kramer zijn een 'merk' dat generaties van bezoekers verbindt. TR toont het grootste (internationale) dans- en performance aanbod van het land. Onze educatiewerking is zeer aanwezig in lokale netwerken en nationaal voorbeeld stellend.

Al deze positieve resultaten willen we in de komende beleidsperiode intenser verknopen. We hebben alle middelen in handen om onze artistieke werking te vernieuwen en te versterken. TR kiest voor kwaliteitsvol en vernieuwend theater, midden in de stad en midden in de wereld, open voor de veelheid aan verhalen, vormen, stijlen en publieken om ons heen.

2. Profiel Theater Rotterdam

2.1 MISSIE

TR is een kunstorganisatie met wanden van huid. We maken en tonen voorstellingen die risico's niet schuwen. Voorstellingen die de regels van de genres beheersen, maar ze ook durven overtreden; die het repertoire herdenken, maar ook nieuwe verhalen schrijven; die toeschouwers samenbrengen, maar ze ook kritisch confronteren; die hun eigen artistieke identiteit kennen, maar zich ook door andere blikken laten beoordelen; die jongeren een plek geven, maar ook ontmoetingsplaatsen voor verschillende generaties zijn; die hun bestaande publiek koesteren, maar ook jong en ander publiek enthousiasmeren; die kennis en ambacht doorgeven, maar zich ook als lerende omgevingen opstellen; die autonoom zijn, maar getoond worden in de context van een (inter)nationale programmering. Voorstellingen tenslotte, die theaterzalen bespelen, maar evengoed de wijken intrekken.

TR maakt en toont theater op het snijpunt van genres en disciplines en geeft uitdrukking aan de maatschappelijke onderwerpen en artistieke gevoeligheden van deze tijd. We willen een plek van betekenis en inspiratie zijn. In het theater komen we fysiek samen. Onze geëngageerde voorstellingen voor de grote zaal en vlakke vloer worden gemaakt voor podia en locaties in Rotterdam en reizen nationaal en internationaal.

TR onderschrijft de Fair Practice Code, de Code Diversiteit & Inclusie en de Governance Code Cultuur. TR past die toe en wil dit waarmaken in de representatie van de samenleving in onze publieken, de personele samenstelling en de samenwerkingen in Rotterdam.

2.2 VISIE

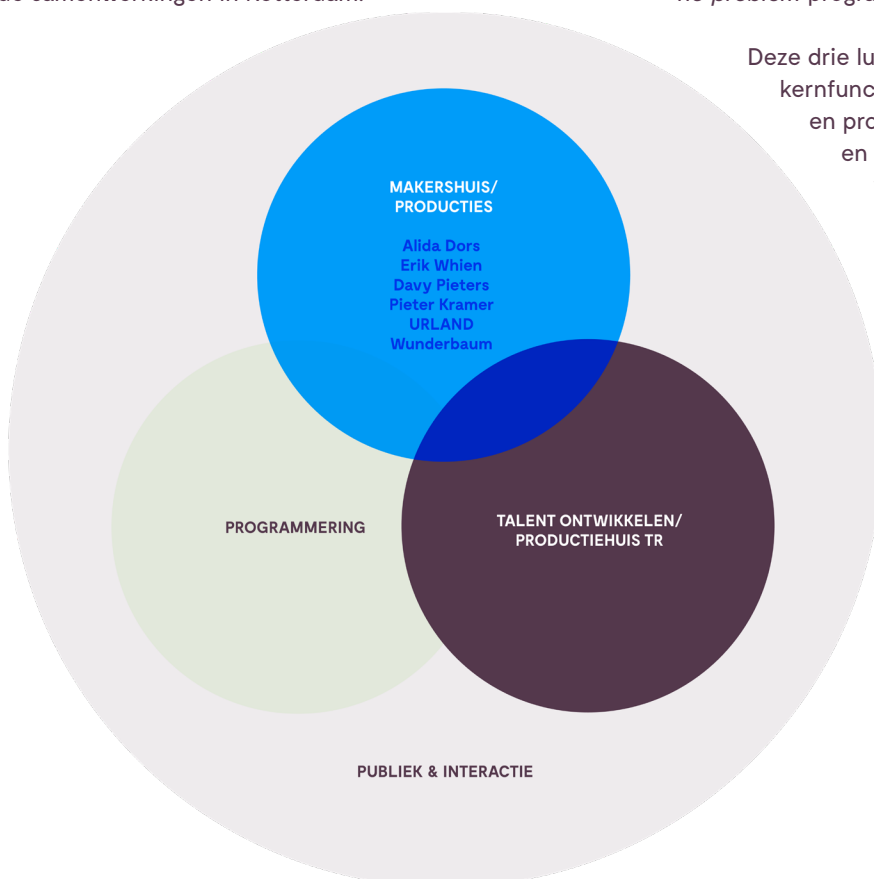
In de beleidsperiode 2021-2024 presenteert TR zijn artistieke profiel als een geïntegreerd, samenhangend en elkaar aanvullend drieluik.

We blijven ons landelijk onderscheiden als huis van makers. Wel gaan we terug in aantal om hen beter te kunnen positioneren. Het centrale middenluik wordt ingevuld door het werk van vier individuele makers (Alida Dors, Davy Pieters, Erik Whien en Pieter Kramer) en van twee collectieven (Wunderbaum en URLAND). Samen vormen ze het krachtige artistieke profiel van TR. In hun werk zijn de disciplines dans, taal en performance aanwezig, maar ook de interconnectiviteit. Tussen de disciplines ontwikkelen zij hun eigen signatuur. In de grote zaal, op de vlakke vloer en daarbuiten.

Wij leiden de nieuwste generatie theater makers op. In het rechterluik wordt jong podiumtalent begeleid en ontwikkeld. TR neemt hier een leidende positie in, binnen Rotterdam en nationaal. Het Productiehuis Theater Rotterdam en Maas theater en dans werken samen aan verduurzaming van de ontwikkelinstelling en ruimte voor vernieuwing.

In het linkerluik staat de innovatieve en kwaliteitsvolle (inter)nationale programmering centraal. Naast het tonen van (inter)nationale voorstellingen, geven we in de programmering het werk van onze makers meer ruimte. We openen onze gebouwen voor publieken die we onvoldoende bereiken. We presenteren wekelijks *Language no problem* programmering.

Deze drie luiken vallen samen met onze drie kernfuncties: produceren, talent ontwikkelen en programmeren. De vierde functie, Publiek en Interactie, staat voor de scharnieren waarmee de drie luiken met elkaar en vooral met de stad en het publiek verbonden worden. P&I is van belang voor de hele werking van TR.

Werking van de drie luiken en scharnieren

3. Makershuis Theater Rotterdam

Het makershuis van TR is het centrum van waaruit de artistieke koers in beweging wordt gezet. Het huis wordt bewoond door de makers Alida Dors, Davy Pieters, Erik Whien, Pieter Kramer en de collectieven Wunderbaum en URLAND. Makers, divers van signatuur, werkend op het snijvlak van genres en een passie delend om koplopers te zijn in de vernieuwing van vorm en inhoud. Samen vormen ze een geëngageerd samenwerkingsverband, van mid-career tot gelouterde makers.

Rotterdam met haar grootstedelijke uitdagingen en verhalen is een belangrijke artistieke inspiratiebron voor de makers. Op hun beurt dragen zij bij aan de stedelijke werking van TR. Uiteraard spelen hun voorstellingen ook (inter)nationaal.

Het makershuis zal worden geleid door een artistiek directeur. Deze positie is thans vacant.

3.1. ONZE MAKERS EN HUN PRODUCTIES

We introduceren onze makers en het artistiek parcours dat ze gaan uitzetten, dat staat voor kwaliteit, diversiteit en vernieuwing. Hun voorstellingen bewegen zich tussen theater, mime, dans en performance en worden getoond in de grote zaal, op de vlakke vloer en op locatie.

DE COLLECTIEVEN

TR werkt intensief samen met Wunderbaum en URLAND, alliantiepartners met een zelfstandige entiteit. De verbinding vinden we in het artistieke gesprek en de (co)producties, maar ook op publieksbereik, engagement, community denken en talentontwikkeling.

Alida Dors: “Ik wil Theater Rotterdam uit de stenen halen.

Het theater wordt door veel communities nog vaak als een bastion ervaren waarin ze niets van hun geschiedenis en hun culturele identiteit herkennen. Er zijn nog zoveel verhalen die niet in het theater verteld en getoond worden. Mijn artistieke roots liggen in de hiphop, dat heeft mij een attitude meegegeven van wederkerigheid, samenhang en nieuwsgierigheid. In mijn ontwikkeling ben ik bezig met het openbreken en het theataliseren van deze vorm, waarbij het interdisciplinaire en de livemuziek steeds belangrijkere ingrediënten zijn, de dans blijft altijd het hart van mijn voorstellingen. In het kader van inclusiviteit is het belangrijk dat ook nieuwe bewoners het huis gaan inrichten. In mijn werk zet ik in op empowerment en spiritualiteit. In de werking van TR wil ik nadruk leggen op het bouwen van duurzame artistieke netwerken, zowel lokaal als internationaal. Ik gebruik graag het beeld van een ruggengraat waarbij elke wervel staat voor een generatie. Je hebt elkaar nodig om stevig rechtop te kunnen staan.”

Alida Dors heeft de volgende producties in planning:

RIOT (2021, grote zaal) – i.s.m. [BackBone](#)

Een riot is een samenkomst van gelijkgestemden die elkaar, soms uit het niets, weten te vinden. Daaruit ontstaat een bevrijdend gevoel dat sociale grenzen doet vervagen, waarbij geweld wordt geaccepteerd, soms zelfs gevierd. De recente protesten in Hongkong toonden geweld als een laatste uitweg. Die overlevingskreet vormt de rode draad van deze voorstelling van een op handen zijnde opstand. Onze inspiratie is het collectieve schreeuwen, zwijgen of bewegen, met zowel mooie gevolgen (samen zingen, dansen) als minder mooie (rellen, vandalisme). Stilte is vaak krachtiger dan de stem. De sit-down is een toonbeeld van lef en standvastigheid. We bestuderen langdurige stakingen (de Dwaze Moeders), en de niet gekanaliseerde passie van de hooligans.

Wij-Zij (naar *Troilus* en *Cressida*), 2022-2023, coproductie met Wat We Doen i.s.m. BackBone. Choreografie/regie Alida Dors & Floris van Delft.

In Shakespeares *Troilus* en *Cressida* is de Trojaanse Oorlog na zeven jaar in een sleur beland. Niemand vraagt zich af waarom er dagelijks wordt gevochten – ondertussen wordt er ook gehandeld en gedatet met ‘de ander’. Het mechanisme van wij-zij-denken vormt het vertrekpunt: rijk versus arm, de jeugd van Charlois versus IJsselmonde, de nieuwe rijken versus de oorspronkelijke bewoners. De scheiding (en vermenging) is overal. Hoe wordt die actief en passief in stand gehouden?

De voorstelling gaat in première op het Afrikaanderplein in Rotterdam, waar in 1972 rassenrellen plaatsvonden. De cast is een mix van professionele acteurs en dansers en een ‘kanonnenvlees-ensemble/koor’ van jongvolwassenen uit de buurt. Na de première gaat de voorstelling de theaters in en toert door Nederland.

Built For It XL. (2023, grote zaal). Choreografie Alida Dors & Tony Adigun i.s.m. BackBone

Built for it is een deconstructie van stereotypes en een zoektocht naar autonomie. Aanvankelijk zien we een dansende groep die beantwoordt aan het stereotype beeld van een groep gezellige dikkertjes. Dat verwachtingspatroon wordt gefrustreerd en de individuen beginnen uit hun beknellende groepsidentiteit te breken. De dansers worden gedreven door een *inner voice* en zoeken naar een *inner rhythm*. Hun vastberadenheid slaat om in verbazing en bewondering voor het eigen lichaam. Alida hermaakt deze succesvoorstelling uit 2015 voor de grote zaal: rauwer en intenser, met een volwaardig interdisciplinair ensemble. Ze doet dat in samenwerking met de gerenommeerde choreograaf Tony Adigun.

Davy Pieters: “We leven in het Antropoceen.

De consequenties van technologische en ecologische ontwikkelingen zijn niet te overzien en roepen veel ethische vraagstukken op. Mijn voorstellingen onderzoeken wie de hedendaagse mens is in een door technologie en apocalyptische bedreigingen getekende wereld en beschaving. Mijn voorstellingen hebben de actualiteit als cruciaal element en bewegen zich tussen theater, mime, dans en performance. Vol vervreemding, menselijkheid, hoop en wanhoop. TR is dé plek om dit experiment verder te ontwikkelen. Ik kijk uit naar teamwork, naar lange lijnen en impact in Rotterdam, door het land en internationaal. “

De komende vier jaren maak ik *het Vierluik Een Toekomst voor de Mensheid* met als rode draad de menselijke levenscyclus. We volgen de mens in vier delen bij de geboorte, het opgroeien, de volwassenheid en de dood. Elke levensfase snijdt een actueel vraagstuk aan rond de impact van technologische en ecologische ontwikkelingen op de mens en de wereld. De vier voorstellingen zijn als toekomstvisies die specifiek en universeel zijn. Dat doe ik in beeldende, fysieke, multidisciplinaire voorstellingen. Het vierluik bestaat uit twee kleine zaal, een midden zaal en een grote zaal voorstelling. Ze gaan in première in Rotterdam en daarna op reis nationaal en internationaal. Afsluitend zijn de voorstellingen als volledig leven achter elkaar als marathon te zien in TR. Rondom de voorstellingen zetten we een programma op dat de voeding is voor de voorstelling. Het *voortraject* gaat om bronnen verzamelen

en het vinden van scherpe invalshoeken die voortkomen uit het huidige debat. Hiervoor gaan we samenwerkingen aan met bijvoorbeeld wetenschappers, ervaringsdeskundigen, journalisten, studenten. Naast de voorstelling is er een *natraject* waarin we de onderwerpen verdiepen. Voor het gehele programma, wat o.a. vooronderzoek, programma maken en een parallel lopend project inhoudt, zoeken we naar lokale en internationale samenwerkingen en werken we samen met een dramaturg en programmamaker.

Daarnaast maak ik twee locatievoorstellingen: *Zones of Exclusion*. Voorstellingen op plekken in transitie: een bouwput, een braakliggend terrein of een sloop woning. In deze voorstellingen staat de mens in crisis tussen verleden en toekomst centraal. De eerste voorstelling zal gemaakt worden met een grote groep jonge mensen en toont de icoonbeelden die hun blik op de wereld onomkeerbaar hebben veranderd.

TR is een ontwikkelplek, in *researchweken* op de vloer staat het zoeken naar nieuwe vormen, artistieke uitwisseling en verdieping centraal- samen met performers, makers en muzikanten. De komende jaren zullen we ook eerdere succesvoorstellingen voorstellingen hernemen en kijk ik uit naar het bespelen en aangaan van samenwerkingen met *internationale plekken en partners*. Ik ben nieuwsgierig naar programmering waarin we het theaterhuis anders gebruiken en ontwikkel dat graag, zoals een nachtprogramma met voorstelling en clubnight.“

Erik Whien: “Ik geloof in de kracht van continuïteit en van lange lijnen.”

Aan de hand van repertoirestukken en nieuwe teksten vertel ik verhalen die niet zwartgallig zijn, maar waar voorzichtige antwoorden in zitten. Op een heldere manier wil ik grote thema's op het toneel zetten: de mens in zijn complexe, gelaagde bestaan, neergezet in de lege ruimte. Zoekend naar houvast, hoop en zingeving. Vanuit het bewustzijn dat Rotterdam op vele fronten voorop loopt, de meest culturele diverse stad van Nederland verbind ik me met TR en voed ik de acteurs met de kwesties van de stad. Naast mijn werk voor TR ontwikkel ik voorstellingen bij Het Nationale Theater, gericht op repertoire voor de grote zaal. De verbinding met deze BIS-instelling zorgt voor een brede impact in de sector. Het is ook een duurzame en creatieve uitwisseling van projecten, ideeën en wellicht coproducties.

Naast mogelijke hernemingen van o.a. *Who's Afraid of Virginia Woolf?*, Eindspel en de monoloog *Find me a boring stone*, plan ik voor TR vier nieuwe producties voor de middenzaal, die kunnen doorstromen naar de grote zaal.

De eerste voorstelling is gebaseerd op *Verdriet is het ding met veren*, een indrukwekkende debuutroman van Max Porter. Het is een hard, ontroerend en poëtisch verhaal van een vader met twee kinderen die achterblijven na de dood van de moeder. Na de succesvolle samenwerking bij *Revolutionary Road* sla ik opnieuw de handen ineen met Jacob Derwig, hij speelt samen met twee jonge spelers en muzikant Stan Vreeken.

The Ice Storm (Rick Moody) speelt zich af tijdens Thanksgiving-weekend in 1973 en vertelt over twee getormenteerde families en hun strijd bij het omgaan met het roerige politieke en sociale klimaat van die tijd. De roman wordt fragmentarisch verteld door vier leden van de families, die elk hun eigen perspectief op het geheel tonen.

De film *BIRDMAN* (or *The Unexpected Virtue of Ignorance*) van Alejandro González Iñárritu uit 2014 vertelt het verhaal van Riggan Thomson, een aan lager wal geraakte filmster ooit wereldberoemd als de gevleugelde superheld Birdman. Om zijn reputatie te herstellen stort hij zich op een megalomaan theaterproject, waarmee hij iets wil maken wat er in zijn ogen echt toe doet. *BIRDMAN* wordt een voorstelling over in het reine komen met jezelf en over vergeving krijgen van anderen.

Voor het vierde project krijgt Sarah Sluimer (1985) een schrijfpodracht. De afgelopen jaren publiceerde ze voor o.a. *De Correspondent* en *NRC Handelsblad*. Ze heeft inmiddels twee romans geschreven: *eerlijk* en *van nu*. Over feminisme en slaaptkort, over de huizenmarkt en vreemdgaan, over sluimerend racisme en katers, over uit de stad weggaan met je gezin en het verliezen van je ouders.”

Pieter Kramer: “Wat mij verbindt met TR is mijn hele geschiedenis daar.

En de nieuwe traditie die we met elkaar opgebouwd hebben. Met *Hamlet* hebben we gezien dat ook een iets duisterder verhaal, een niet voor de hand liggende familievoorstelling, een succes kan worden. Die ervaring zal zeker een rol gaan spelen bij het ontwikkelen van de nieuwe producties. We willen de traditie in stand houden, maar wel gaan experimenteren met het concept. De komende jaren blijf ik me graag verbinden met de makers en het huis dat we in Rotterdam opbouwen.”

Pieter heeft de volgende **familievoorstellingen** voor ogen:

In 2021 toert *Wolfgang, het Wonderjong* (over Mozart, première kerst 2020) door Nederland. Daarna volgen vier familievoorstellingen, waaronder minimaal één herneming. De overweging is dat er na 7 jaar of meer een nieuwe generatie kinderen rondloopt die deze voorstellingen niet gezien hebben. In aanmerking voor hernemingen komen *De Gelaarsde Poes* (2015), *De Zere Neus van Bergerac* (2014) en *Lang en Gelukkig* (2013).

OVER NIEUWE VOORSTELLINGEN BESTAAN IDEEËN:

- *Othello*: op Shakespeare gebaseerd, in de lijn van *Hamlet, de familievoorstelling* (2018).
- *Adam en Eva en het Huisje van Peperkoek*: Bijbel en sprookjessfeer vervlochten.
- *Cleopatra and Antony*: gebaseerd op Shakespeare, en *All for Love* (van John Dryden), met een vleugje *Asterix en Cleopatra*.
- *Bambi*: met alleen maar dierenpersonages.
- *Ivanhoe*: de middeleeuwen, met elementen van de film *The Court Chester*.
- *The Kings Speech*: een sprookjesachtige bewerking van deze film, over een koning die stottert.

Wunderbaum: “Wij ontwikkelden in de afgelopen 20 jaar voorstellingen geïnspireerd door actuele maatschappelijke vraagstukken.”

We vertalen die in herkenbare figuren en formats, waarbij een collectieve en interdisciplinaire werking centraal staan. We streven naar variatie in publieksbereik door voorstellingen voor een geoefend publiek af te wisselen met meer participatieve locatievoorstellingen in de stad. Als artistieke leiding van Theaterhaus Jena (tot juli 2022) heeft Wunderbaum ook een internationale werking. De connectie met Duitsland inspireert ons, biedt de mogelijkheid om meertalige voorstellingen te maken en vergroot ons afzetgebied waarmee we bijdragen aan de internationalisering van TR.”

Wunderbaum maakt in 2021-2024 onder meer vier grote zaal voorstellingen en twee locatievoorstellingen. We laten ons leiden door drie principes.

Dwars op de polarisering, over de kloof: een jaar lang worden wij clowns die zich wapenen tegen het spook dat momenteel wereldwijd rondwaart. Hieronder vallen *Clown Convention I* een trieste conferentie over de deplorabele mondiale toestand met medewerking van 100 clowns vertolkt door lokale bewoners, *How to become a clown* en *Clown Convention II*.

Uitwisseling met andersdenkenden: we maken een *Ayn Rand-programma* gefundeerd op haar neo-liberalistische werk *Atlas Shrugged*. De voorstelling *Steve Bannon The Musical* over het leven en de ‘verdwijning’ van deze Alt right guru. En de *Wraak-trilogie* over hoe lang je mensen kunt onderdrukken vooraleer ze in opstand komen.

Van globaal naar lokaal: Gaandeweg werken we toe naar lokaal opgezette projecten. *Schoon Schip* over woongroepen die op basis van algoritmes bepalen welk huishouden welke stroom mag gebruiken en de invloed daarvan op de sociale verhoudingen; en *Burenkomedie*, een langlopend project in samenwerking met Rotterdammers, bestaande uit voorstellingen en online clips, met als thema ‘van wie is de stad?’

Alle voorstellingen die in Nederland spelen, gaan in Rotterdam in première en daarna (inter)nationaal op tournee. De voorstellingen van Wunderbaum in Rotterdam en Jena zullen regelmatig worden uitgewisseld.

URLAND:

“Onze generatie heeft alle redenen om te wanhopen. De wereld is op drift. Dat is voor ons een creatieve bron.

Ons antwoord is niet cynisme of zwartgalligheid, maar vitaliteit en levensvreugde. Onze kernwoorden zijn: spel, symbool en feest. Het zijn de rituelen waarin wij nieuwe en oude demonen ‘in de bek kijken’. Wij zijn optimistische pessimisten. Onverminderd zijn de Dood en het Niets de rode draad in ons werk, en dus evengoed het Leven en het lets. De paradox is en blijft de dramaturgische motor in ons werk. We verbinden ons vanuit die gedachte met TR, met steeds meer speelbeurten in de eigen stad en een grote lokale ‘fanbase’. We richten ons op de vernieuwing van publiek in de schouwburgen. Wij zijn erop gebrand onze prachtige theaterhuizen te vitaliseren, deel te laten worden van een actuele theaterpraktijk, juist ook voor een meer eigentijds publiek.”

URLAND zal jaarlijks 4 producties creëren die bij TR in première gaan en waarvan er één een (inter-)nationale tournee maakt.

2021:

De Elckerlijc, *URLAND's Spyeghel der Salicheyt* (kleine zaal + tournee)

URLAND DOET *The Appropriators* (in samenwerking met Akwasi O. Ansah)

De UR-triënnale 2021 (kleine zaal + tournee)

URLAND DOET *Witte de With* (i.s.m. TR))

2022:

De Zwarte Zon, *URLAND 's openbaringen* (grote zaal + tournee)

URLAND DOET *De Götterdämmerung* (beoogd i.s.m. Operadagen Rotterdam)

URLAND DOET *The four Horsemen*

URLAND DOET *Ragnarok* (i.s.m. Vincent van der Valk)

3.2. VERSTERKING DRAMATURGISCHE FUNCTIE

We versterken de dramaturgische functie binnen TR. Het team van dramaturgen krijgt een belangrijke taak in het stroomlijnen van de artistiek-inhoudelijke processen, het ontwikkelen van het werk en oeuvre van de kunstenaars en hun voorstellingen. Zij leggen verbanden tussen de voorstellingen, de thema's en zorgen voor samenhang binnen een seizoen (de rode draad). Daarnaast initiëren en ontwikkelen zij projecten voor en met ons (nieuwe) publiek en communities in de stad Rotterdam en daarbuiten, in samenwerking met het P&I team.

4. Productiehuis Theater Rotterdam

4.1 ONZE POSITIE

Productiehuis Theater Rotterdam (PTR) is al jaren een belangrijke ontwikkelplek voor talentontwikkeling.

PTR biedt aanstormende *nieuwe makers* een veilige én een stimulerende omgeving waarin ze kunnen reflecteren, experimenteren en een eigen artistieke praktijk ontwikkelen. PTR is daarnaast een creatieve ontmoetingsplek van collega's, het publiek en stad.

PTR is vervlochten met TR en met het Rotterdamse en nationale artistieke netwerk voor aankomend talent. Nederland kent een rijke humuslaag van academisch geschoolde en autodidacte theatertalenten. Ze hebben zich gevormd op verschillende talent- of stageplekken in het theaterveld en zoeken nu een plek om door te ontwikkelen in Rotterdam en Nederland. PTR biedt een aantal van hen die plek.

Het vertrekpunt van PTR is het artistiek-inhoudelijke project van de theatermakers. Ons doel is het ontwikkelen van talent en bijdragen aan een dynamisch, innovatief en alternatief theaterlandschap van de toekomst.

4.2 PARTNERSCHAP MET MAAS THEATER EN DANS

PTR en Maas slaan de handen ineen. Ze nemen samen de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van professioneel theater- en danstalent met een beeldende en fysieke signatuur. Beiden bogen op veel kennis en ervaring in het begeleiden, produceren en presenteren van nieuwe generaties theatermakers, lokaal geworteld, maar met een landelijke en ook internationale uitstraling. Maas is gespecialiseerd in jeugd/jongeren theater, PTR heeft haar focus op een (jong-) volwassen publiek.

De professionele benadering van PTR en Maas is verschillend en juist daarom complementair. Ze delen de ambitie om intergenerationeel te werken en nieuwe stedelijke communities te bereiken. PTR zal jaarlijks tenminste 30 jonge talenten, die deel uitmaken van de creatieve teams, ruimte geven om hun talent te ontwikkelen. Daarmee nemen we een belangrijke plaats in binnen de keten van talentontwikkeling.

MEERJARIGE ONTWIKKELTRAJECTEN

PTR biedt steeds vier makers meerjarige trajecten, gebaseerd op hun artistieke ontwikkeling en in

samenwerking met andere huizen, gezelschappen en festivals. We voeren een doorlopend gesprek met de makers en reiken hen tools aan op het gebied van dramaturgie, casting, vormgeving en montage waarmee ze hun eigen taal kunnen ontwikkelen. Hun producties zijn te zien op onze podia en gaan op tournee in Nederland en België. Daarnaast maken we jaarlijks twee coproducties met makers die de eerste stappen naar een zelfstandige positie zetten. Voor de eerstkomende jaren werken we o.a. met Sue-Ann Bell, Mathieu Wijdeven, ARIAH LESTER, Zarah Bracht, Dalton Jansen (i.s.m. Conny Janssen Danst en DOX), Mathieu Charles (i.s.m. de Brakke Grond), Silke van Kamp (i.s.m. theaterfestival Jonge Harten en VIA ZUID), Collectief Het Paradijs (i.s.m. Via Rudolphi).

WELCOME TO OUR GUESTHOUSE

We bouwen het platform *Welcome To Our Guesthouse* (WTOG) uit: een vier weken durend artist-in-residence programma, met Rotterdam als tijdelijke leef- en werkruimte én platform voor artistiek onderzoek en ontmoeting. Voor elke editie, vanaf 2021 tweemaal per seizoen, nodigen we vier makers uit. De selectie gebeurt op basis van hun plannen en de meerwaarde van de residentie voor de ontwikkeling van hun praktijk.

Eén editie van WTOG verbinden we aan het internationale *Art of Performing*, de andere aan een stedelijke (internationaal werkende) partner. We begeleiden de makers artistiek en productioneel en via 'artistic encounters' en kennisuitwisseling met ervaren makers en studenten. Na vier weken presenteren de makers de resultaten aan het publiek in een vierdaags festival.

SPEELPLEKKEN EN REPETITIERUIMTE

Jonge makers hebben behoefte aan speelplekken en repetitieruimte. PTR en Maas bieden die én een betrokken publiek in Rotterdam. We leggen verbindingen met de programmering van TR en Maas en met een groot netwerk van communities en podia in het land waar de makers zich kunnen presenteren.

INTERNATIONAAL

Jaarlijks bieden we twee internationale residenties voor opkomende makers die hedendaagse onderwerpen aanpakken in een eigen theatertaal: één maker die al een netwerk heeft en één maker die aan het begin staat van een internationale carrière.

5. Programmering

Onze programmering blijft garant staan voor artistieke kwaliteit, vormenrijkdom, vernieuwing, stedelijk engagement en inclusiviteit. Jaarlijks programmeert TR ruim 450 voorstellingen. We tonen de (inter)nationale tendensen in theater, dans en performance, opera- en muziektheater met een breedte die uniek is in Nederland.

We creëren een artistieke context voor het werk van TR makers en van PTR makers. We geven hen in 2021-2024 een grote plaats in onze programmering. Zo zal op het gebied van dansprogrammering het netwerk en de expertise van *Alida Dors* van invloed zijn.

We blijven de komende periode een belangrijk podium voor onze vele partners zoals Scapino Ballet Rotterdam, Conny Janssen Danst en Hotel Modern. We ontwikkelen nieuwe formats met stedelijke spelers zoals Art FX, waarbij lokaal urban talent werk in de grote zaal toont. Op het gebied van spoken word doen we dit met *Paginagroots*, waar jong talent eerste ontmoetingen met publiek aangaan.

Landelijk tonen we een belangrijke selectie uit het BIS aanbod. We werken intensief samen met het Noord Nederlands Toneel en Het Nationale Theater. We hechten veel waarde aan de ontwikkeling van het vlakke vloer circuit, via De Coproducers geven we kwetsbaar nieuw aanbod een podium. Jonge talenten tonen we in onze Krijn Boon Studio vaak in samenwerking met PTR. We tonen veel hedendaagse dans en introduceerden de afgelopen jaren nieuwe namen zoals het Amenti Collective, Sarada Sarita, 155 en Shailesh Bahoran. We kiezen scherp voor werk dat zich verhoudt tot de thema's van de stad Rotterdam.

Door de samenwerking met gezichtsbepalende festivals

zoals Motel Mozaique, Operadagen Rotterdam, Circusstad Rotterdam en IFFR zijn we een bijzondere ontmoetingsplek voor een grote diversiteit van individuen en communities in de stad, en verbinden we Rotterdam met internationale kunst.

In ons aanbod ligt de focus op vernieuwing en inclusiviteit, waarmee we nieuwe publieken beter bereiken. We handelen vanuit het credo *Language no problem*. We programmeren wekelijks meerdere voorstellingen waarbij dans en beeldende taal leidend zijn. Veel voorstellingen zijn Engelstalig of we werken met boventiteling.

We kiezen voor een nog steviger internationaal motief. We tonen de internationale top van moderne dans, urban dance, theater en performance en sluiten daarmee ook aan bij onze makers. Voorbeelden zijn Akram Khan, Milo Rau, Rimini Protokoll en FC Bergman. In het samenwerkingsverband *Explore* werken tonen we theater uit Zuid-Amerika, Azië en Afrika.

We bouwen *Art of Performing* uit tot een toonaangevend internationaal festival, waarin radicaal werk van een jonge generatie makers te zien is, tussen verschillende disciplines en stijlen. We werken daarin duurzaam samen met PTR en internationale makers en gezelschappen. We investeren in stadsprojecten en contacten met communities. Zo doet Mette Ingvarstsen een locatieproject met skaters, ontwikkelt Hooman Sharifi een project met moslima's en gaat Chokri Ben Chikha met plaatselijke politici, rechters en bewoners werken.

We gaan coproduceren met Boogaerdt/VanderSchoot en choreograaf Ann Van den Broek en ontwikkelen seriebespelingen en onderzoeksprogramma's (met o.a. Codarts, Willem de Kooning Academie en TENT).

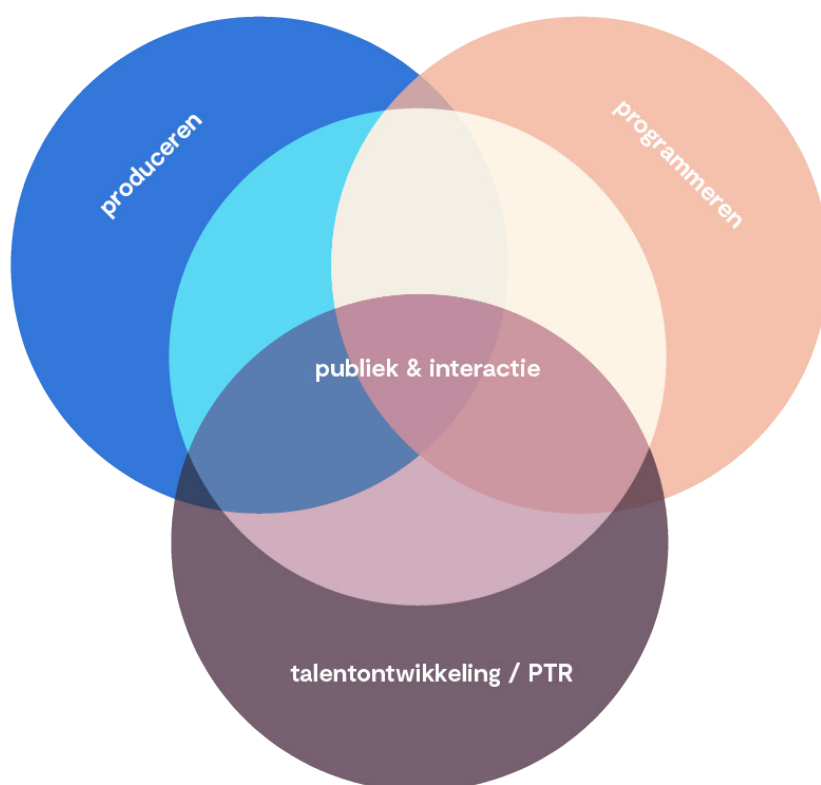

6. Publiek & Interactie

De drie beschreven luiken zijn met elkaar verbonden en versterken elkaar. Publiek & Interactie (P&I) is de vierde en verbindende functie waarop de artistieke werking wordt gebouwd. P&I richt zich op het leggen en versterken van de verbinding tussen TR en het publiek. Het belichaamt belangrijke waarden van TR - dialoog, openheid en betrokkenheid.

6.1 DUURZAME VERBINDING MET PUBLIEK

Theater bestaat niet zonder publiek. De belangrijke vraag is nu hoe we nieuwe publieken bereiken. Welke drempels nemen we weg? Hoe voeren we het echte gesprek? TR beseft dat Rotterdam met zijn rijke diversiteit om nieuwe vormen van interactie vraagt. Vanuit betrokkenheid en gelijkwaardigheid, gaan we de komende jaren communities opzoeken die te weinig vertegenwoordigd zijn bij TR. We willen nieuwe perspectieven naar buiten brengen maar vooral ook nieuwe perspectieven naar binnen halen. De actieradius van P&I beweegt zich van 'publiekswerving' tot 'publiekswerking' en van 'ontvangen' tot 'deelnemen'.

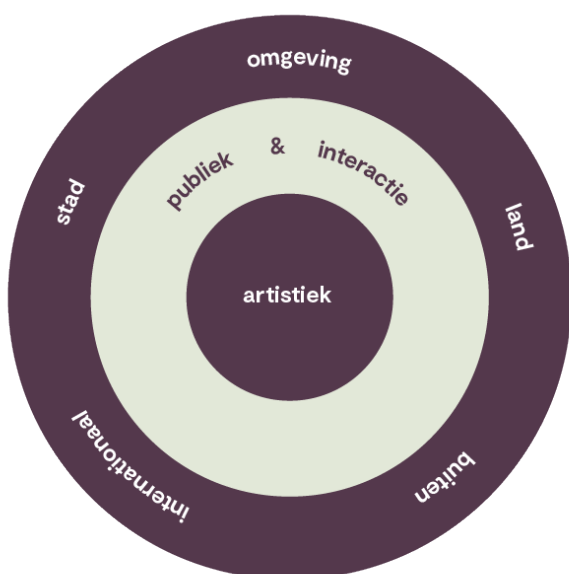

We definiëren ons publiek minder in geografische termen en meer in de mate van hun betrokkenheid. We onderscheiden drie fases van engagement die op elkaar bouwen.

Met een stevig *fundament* aan communicatie en activiteiten maken we publiek bewust van het bestaan en de mogelijkheden van TR.

Voor publiek dat meer *verdieping* wil, maken we context en activiteiten rondom de artistieke praktijk van de makers en de programmering.

Op het niveau *deelnemen* heeft het publiek een maximale mate van betrokkenheid. Het wordt een medestander en heeft invloed op de artistieke praktijk van onze makers of programmering.

6.2 INTERACTIE - EDUCATIE

De voorbije jaren heeft **Educatie** succesvolle stappen gezet. De leden van het team maken als 'verbindingsofficieren' contact met jongeren en het Rotterdamse onderwijs. We werken samen met andere instellingen en organisaties en hebben een groot bereik. Waardevolle kiemen voor verdiepende publieksactiviteiten zijn gelegd. We gebruiken de ervaringen die we hebben opgedaan om onze werking te verbreden met andere doelgroepen. We zetten ook onze docenten en (programma) makers en hun netwerk in om nieuw publiek te engageren. Het woord 'educatie' dekt niet langer de omvang, de intensiteit en de wederkerigheid van onze publiekswerking. Vandaar dat we de voorkeur geven aan P&I.

ACTIVITEITEN

We willen impact maken, verbeeldingskracht trainen, maatschappelijke thema's bespreekbaar maken, sociale cohesie bevorderen en bijdragen aan persoons- en identiteitsvorming. Gelijke kansen en wederkerigheid zijn voor ons belangrijke waarden.

PUBLIEK

- We bieden activiteiten aan die de voorstellingservaring verdiepen, zoals inleidingen en nagesprekken. We bereiken meer dan 12.500 bezoekers per jaar.
- We gaan door met ons unieke format voor nagesprekken *Het laatste woord*, die de kijkervaring van de toeschouwer centraal stelt. We dragen dit over aan een nieuwe generatie.
- We breken repetitieprocessen open en laten publiek toe. Ze gaan in dialoog met elkaar en experts op specifieke gebieden.
- We experimenteren met contextprogrammering rondom voorstellingen. We doen dat in wisselende teams van programmamakers en in verbinding met andere partners.
- Elk seizoen doen we een vooronderzoek met verschillende doelgroepen in aanloop naar een voorstelling vanuit de behoefte van onze makers.
- In projecten ontmoeten we specifieke doelgroepen die

nauwelijks of niet in aanraking komen met theater. Deze projecten kunnen we ook landelijk delen.

- We strijken langere tijd neer in een Rotterdamse wijk. Als inspiratie kijken we naar **Open Venster**. Een crossover project met makers, scholen, lokale partners, kunstenaars en wijkbewoners.

ONDERWIJS

- Ruim 9.000 leerlingen bezoeken jaarlijks een voorstelling bij TR. Met een stevig fundament aan workshops en voorstellingen, zetten we de werking met scholen voort. We bereiken jaarlijks leerlingen en docenten van meer dan 100 scholen uit Rotterdam, de regio en het land.
- Met 6 scholen (VO en MBO) werken we zeer intensief samen met cultuurcoaches. Zij ontwikkelen met de school, op maat gemaakte programma's. De cultuurcoaches werken samen en wisselen praktijken uit.
- Speciale aandacht hebben we voor **MBO-ers**. We ontwikkelen samen met andere instellingen passend kunst- en cultuuronderwijs en dragen op die manier bij aan burgerschaps- en identiteitsvorming.

JONG TALENT

- Jongeren tussen de 16 en 26 jaar, die meer willen met theater, kunnen deelnemen aan het Talent Traject. Twaalf weekenden bezoeken zij voorstellingen en krijgen masterclasses van makers die hun vakmanschap en werkwijze delen.
- In het project **Europefiction** gaat het naast talentontwikkeling ook over het sociaal en politieke engagement van jongeren. In een uitwisseling met Schauspielhaus Bochum en 8 andere Europese partners maken zij theater en denken na over het toekomstig Europa.
- We groeien toe naar een leerwerkbedrijf voor studenten van het MBO, HBO en WO en ontwikkelen breed talent, zowel voor en achter de schermen.

OVERDRACHT VAN KENNIS

- We delen ervaringen en expertises en halen deze op bij anderen. Ieder seizoen organiseren we twee workshops voor theaters in het land en collega's gericht op uitwisseling, inspiratie en advies. We zijn vertegenwoordigd in lokale en landelijke educatie netwerken.

7. Geografische spreiding

TR heeft als BIS-instelling een landelijke taak en een groot bereik in Rotterdam, de regio en het land. Dat willen we in de komende periode verder uitbouwen.

Spreiding TR producties en PTR voorstellingen 2019

8. Innovatie

Vernieuwing en innovatie zijn belangrijke waarden voor TR. Binnen Rotterdam en landelijk gaan we inzetten op vernieuwing en versterking van de talentontwikkeling in samenwerking met Maas. Het betreft een samenwerking over de grenzen van jeugd en volwassen theater én door de disciplines van de podiumkunsten heen.

Met de aanpak van Publiek & Interactie zoals hiervoor beschreven is willen we publiek op een nieuwe wijze aan theater verbinden. We zullen deze functie verder ontwikkelen en delen met theaters in de komende periode.

TR wil haar internationale praktijk versterken en vernieuwen. We investeren in een vernieuwend festival *Art of Performing* met internationale samenwerkingen. We nemen actief deel aan het programma Creative Europe en stonden aan de wieg van ACT (Art and Climate Transition) een programma waarin kunst en grote maatschappelijke vraagstukken (zoals klimaatverandering) centraal staan.

9. Organisatie en bedrijfsvoering

TR is groter dan de vier functies die we hebben beschreven. Alle ondersteunende functies; van techniek tot administratie en van development tot receptie medewerkers zijn waarde creërend. Zij zijn essentieel voor een inclusieve en innovatieve kunstorganisatie met een maatschappelijke verantwoordelijkheid.

FINANCIERINGSMIX

De financieringsmix voor onze functies bestaat uit:

- Publieksinkomsten
- Bijdragen uit private middelen (particulieren, bedrijven, fondsen en sponsors)
- Meerjarige subsidies (Ministerie van OCW, gemeente Rotterdam)

De financiële positie van TR was in de periode 2017-2020 gezond. Boekjaren werden positief afgesloten. Met gemiddeld 25% werd de eigeninkomsten norm ruimschoots gehaald evenals de prestatie-eisen op gebied van publieksbereik, het aantal producties en voorstellingen. In 2018 bedroeg ons eigen vermogen 4,7 miljoen (inclusief bestemmingsreserves). We hebben een solide basis voor de begroting 2021-2024.

We verwachten geen grote stijging in de publieksinkomsten. We willen wel ons verdienvermogen versterken o.a. door het "return-on-investment" van kostbare (reis)voorstellingen te vergroten middels partnerships. We verwachten dat de inkomsten uit private middelen toenemen. Verhuur en fundraising vertonen een stijging. De community van ambassadeurs, vrienden, mecenasen, bedrijven, fondsen en andere instellingen rond TR groeit en levert een inkomstenstroom op voor de realisatie van haar artistieke en maatschappelijke doelen.

EERLIJKE BELONING

Medewerkers die onderdeel van de vaste formatie zijn, hebben een arbeidsovereenkomst volgens de cao Toneel en Dans. We passen deze cao integraal toe en hij vormt ook de

basis voor ZZP'ers in de berekening van het honorarium. Vanuit PTR besteden we extra aandacht aan de kwetsbare positie van jonge makers in het veld gericht op hun gezondheid, duurzame carrière en eerlijke betaling. We helpen hen in ontwikkeltrajecten en bouwen aan een netwerk van organisaties en professionals die de jonge makers ondersteunen.

RISICOANALYSE

In geval van tegenvallende inkomsten en uitgaven kunnen de volgende maatregelen getroffen worden:

- We stellen onze ambities bij en gaan terug in het aantal producties en onze programmering. Dat zal grote consequenties hebben voor prestaties en publieksbereik.
- We leggen intern een bezuinigingstaakstelling op.
- De locatie Schouwburg huren we van de gemeente Rotterdam. De beheerslasten stijgen sneller dan de bijdrage van de gemeente. We zijn hierover in gesprek met hen.
- Extra inzetten op het vergroten van het verdienvermogen bij zakelijke relaties, particulieren en fondsen.

DIRECTIE THEATER ROTTERDAM

TR kent een tweehoofdige directie, bestaande uit een algemeen directeur (tevens de zakelijke leiding) en een artistiek directeur. De positie van artistiek directeur is op dit moment vacant.

